

BÖLÜM 2

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FEN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Seyhan DEDELER¹
Ali Yiğit KUTLUCA²

Giriş

Okul öncesi dönem, bireyin beyninin çevresel etkilere karşı en açık olduğu, çocuğun öğrenmesinde en önemli adımların atıldığı dönemdir (MEB, 2013). Bu dönemde bireylerin matematik, fen, sanat, erken okuryazarlık, müzik gibi eğitim süreci gerçekleşmektedir. Aynı zamanda okul öncesi dönemde çocukların bu gelişim alanları desteklenirken fen eğitimi büyük bir yere sahiptir. Çünkü bireylerin yaşantısındaki eğitim sürecinde fen eğitimi ile edindikleri bilgiler sayesinde günlük hayatta karşı karşıya kalabilecekleri problemlere kolaylıkla yapıcı bir şekilde çözüm bulabilmektedirler. Merak eden, risk alan, heyecanlı her durumda yaratıcı duygularla denemeler yapan çocuklar, bu tecrübeleri sayesinde yaptıkları hatalar ile öğrenmeye başlarlar (Devellis, 2012). Bu açıdan baktığımızda fen çalışmaları çocuğun gözlemleyerek, yaparak, yaşayarak deneyimlemesine, bilgi edinerek öğrenmesine, deney yeteneklerinin gelişmesine ve günlük hayatta karşılaştığı durumlara karşı daha duyarlı olmasını sağlayan fırsatlar sunmaktadır (Sundqvist & Nilsson, 2018). Bu nedenle çocukların fen bilimlerine yönlendirilmeleri oldukça önemlidir. Crowley vd. (2001) göre çocuğun hayatında anne ve babasından sonra en önemli rol model olarak gördüğü yetişkin öğretmenidir. Öğretmenin asıl işlevi öğrenmeyi kolaylaştırmasıdır (Özyürek

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, seyhandedeler@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, alikutluca@aydin.edu.tr

Tüm bu sonuçlar, katılımcı öğretmenlerin fen öğretim uygulamalarında sınıf yönetimi becerilerine ilişkin ortaya koydukları pedagojik lensler ve alanyazın sonuçları birlikte değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin fen öğretimine yönelik sınıf yönetimi becerilerine yeterince sahip olmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Öneriler

Yapılan araştırma sonucu okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile ilgili şu öneriler sunulmuştur:

Araştırmacılara yönelik öneriler: 1. Bu çalışma sınırlı sayıda öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Daha fazla sayıdan oluşan bir çalışma grubu ile belli bir konu alanı özelindeki sınıf yönetimi becerileri incelenebilir. 2. Okul öncesi eğitiminin farklı alanlarında da (matematik, müzik vb.) bu çalışmaya benzer araştırmalar gerçekleştirilebilir. 3. Okul öncesi öğretmenlerin fen öğretiminde sınıf yönetimi becerilerinin hangi dinamiklerden etkilendiği araştırılabilir.

Öğretmenlere yönelik öneriler: 1. Okul öncesi öğretmenlerinin fen öğretimine yönelik bilgi düzeylerinin artırılması ve başarılı bir sınıf yönetimi gerçekleştirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim verilebilir. 2. Okul öncesi öğretmenlerinin fen öğretiminde sınıf yönetimi becerisinin etkili bir duruma gelebilmesi için farklılaştırılmış öğretime ilişkin bilgi ve deneyimleri artırılabilir. 3. Okul öncesi öğretmenleri fen öğretim uygulamalarında çocuk merkezli otoriteye dayalı bir eğitim gerçekleştirmeleri, öğrencilerin öğretim sürecine aktif katılımını sağlamaya dönük uygulamalı eğitimlere katılım sağlanabilir.

Kaynaklar

- Akar, H., Tor, D., Tantekin-Erden, F. & Şahin, İ. T. (2010). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yaklaşımları ve deneyimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 792-806.
- Akşam, E. & Kutluca, A. Y. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin fen öğretimi uygulamalarının teorik ve pratik doğasının keşfedilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1).
- Alabay, E. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 1-25.
- Aşıroğlu, S. C. (2016). Okulöncesi öğretmen adaylarının farklılaştırılmış öğretim konusundaki öz-yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 948-960.
- Ayers, D. J. (2008). *The effect of teacher attitudes on differentiated instruction two rural elementary schools in Monroe Country, Georgia*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. USA: Capella University.
- Barbaroğlu, A. & Emel, O. M. (2018). Okul öncesi öğretmenlerin fen eğitimine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Çorum ili Örneği), *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 1-15.

- Bartan, M. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin etkinliklerde kullandıkları dikkat çekme ve dikkati sürdürme şekillerinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 227-244.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi* (4. Basım). Pegem Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (2005). *Eğitim psikolojisi gelişim, Öğrenme ve ortam*. Nobel Yayıncılık.
- Black, K. (1993). What to do when you stop lecturing- become a guide and a resource. *Journal of Chemical Education*, 70(2), 140-144.
- Brubaker, N. D. (2012). Negotiating authority through jointly constructing the course curriculum. *Teachers and Teaching*, 18(2), 159-180.
- Bulut-Özsezer, S. (2016). Okul öncesi sınıflarında zaman yönetimi. Yaşare A. A. ve Fatma S. (Ed.), *Okul öncesinde sınıf yönetimi içinde* (103-121). Pegem Yayıncılık.
- Can, E. & Baskı O. (2014). Öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarının öğretmenlerin sınıf yönetimi başarısına etkisi. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1 (Özel)), 86-101.
- Carlson, J. S. Tiret, H. B. Bender, S. L. & Benson, L. (2011). The influence of group training in the incredible years teacher classroom management program on preschool teachers' classroom management strategies. *Journal Of Applied School Psychology*, 27(2), 134-154.
- Cheng, Y. C. (2005). Globalization and educational reforms in Hong Kong: Paradigm shift. In J. Zaida, K. Freeman, M. Geo-Jaja, S. Majhanovich, V. Rust & R. Zajda (Eds.), *The international handbook on globalization and education policy research* (pp. 165-187). Dordrecht, The Netherlands: Springer.
- Clapper, C. T. (2011). *The effect of differentiated instruction on jrotc leadership training*. Doctoral dissertation, Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses. (UMI No: 3440244).
- Crowley, K., Callanan, M. A., Jipson, J. L., Galco, J., Topping, K. & Schrage, J. (2001). Shared scientific thinking in everyday parent-child activity. *Science Education*, 85(6), 712-732.
- Demirkaya, A. S. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin farklılaştırılmış öğretime yönelik yeterlik ve uygulama düzeylerine ilişkin algıları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demir-Yıldız, C. & Tatlı, R. Ş. (2020). Hedeflenen sınıf mekânına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(2), 537-550.
- Denizel-Güven, E. & Cevher, F. N. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1-22.
- DeVellis, R. F. (2012). *Scale development: Theory and applications*. Sage Publications.
- Dinçer, Ç. & Akgün, E. (2015). "Okul öncesi öğretmenleri için sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlerle ilişkisi". *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(177), 187-201.
- Durmuşoğlu-Saltalı, N. & Arslan, E. (2013). Okul öncesi öğretmenlerin sınıflarında koydukları kurallar ve uygulamaları. *İlköğretim Online*, 12(4), 1032-1040.
- Evertson, C. M. & Neal, K. W. (2006). Looking into learning-centered classrooms: Implications for classroom management. *Workingpaper*. Washington, DC: National Education Association.
- Faulkner-Schneider, L. A. (2005). *Child care teachers' attitudes, beliefs, and knowledge regarding science and the impact on early childhood learning opportunities*. Doctoral dissertation, Oklahoma State University.
- Glaser, B., & Strauss, A. (1967). *The discovery of grounded theory*. Weidenfeld & Nicolson, London, 1-19.
- Günay, Y. (2005). *İlköğretim birinci kademedeki görev yapan öğretmenlerin sınıf kurallarını oluşturmada ve uygulamada karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Gündüz, H. B. (2004). *Eğitim okul ve sınıf yönetimi. Sınıf yönetimi*. Asil Yayıncılık.
- Hamel, E., Joo, Y., Hong, S. Y., & Burton, A. (2021). Teacher questioning practices in early childhood science activities. *Early Childhood Education Journal*, 49, 375-384.
- Haseki-Demir, F. & Çakmak-Güleç, H. (2017). Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin fen etkinliklerine, materyallere ve MEB 2013 programına yönelik görüşleri. *International Journal of Social Science*, 55, 1-21.
- Işıkgöz, M., Yiğitsoy, H. & Çiçekçe, K. (2018). Kaynaştırma yoluyla eğitimine devam eden öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin incelenmesi: Kayseri İli Örneği. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 8(1/1), 44-61.
- Jacobson, L. (2003). Early years. *Education Week*, 23(15), 6-11.
- Kalaycı, N. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin çocuklara sordukları soruların söylem analizi ile incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Kallery, M. & Psillos, D. (2002). What happens in the early years science classroom? The reality of teachers' curriculum implementation activities. *European Early Childhood Education Research Journal*, 10(2), 49-61.
- Kallery, M. (2004). Early years teachers' late concerns and perceived needs in science: An exploratory study. *European Journal of Teacher Education*, 27(2), 147-165.
- Karademir, A., Kartal, A. & Türk, C. (2020). Science education activities in Turkey: A Qualitative comparison study in preschool classrooms. *Early Childhood Education Journal*, 48(3), 285-304.
- Karahancı, E. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin düşük düzeyde istenmeyen davranışlarına yönelik tepkilerinin nitel bir analizi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karamustafaoğlu, S. & Kandaz, U. (2006). Okul öncesi eğitimde fen etkinliklerinde kullanılan öğretim yöntemleri ve karşılaşılan güçlükler. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 65-81.
- Kiley, D. (2011). *Differentiated instruction in the secondary classroom: Analysis of the level of implementation and factors that influence practice*. Doctoral dissertation, Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses. (UMI No. 3455173)
- Kozikoğlu, İ. & Bekler, Ö. (2018). Öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretim yaklaşımı uygulama ve yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi* 8(4), 60-74.
- Kutluca, A. Y. & Aşar, D. (2021). Exploration of pyp practitioner preschool teachers' science teaching practices: The effect of pedagogical beliefs. *Acta Educationis Generalis*, 11(2), 31-50.
- Kutluca, A. Y. & Mercan, N. (2022). Exploring the effects of preschool teachers' epistemological beliefs on content-based pedagogical conceptualizations and pck integrations towards science teaching. *European Journal of Science and Mathematics Education*, 10(2), 170-192.
- Lee, E. & Luft, J. A. (2008). Experienced secondary science teachers' representation of pedagogical content knowledge. *International Journal of Science Education*, 30(10), 1343-1363.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Manning, M. L. & Bucher, K. T. (2013). *Classroom management: Models, applications, and cases*, (3rd Edition), Pearson & Merrill Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
- Merino, C., Olivares, C., Navarro, A., Ávalos, K. & Quiroga, M. (2014). Characterization of the beliefs of preschool teachers about sciences. *ProcediaSocial and Behavioral Sciences*, 116, 4193-4198.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Publication.

- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. MEB Basımevi.
- Mooney, C. (2000). *Theories of childhood*. St. Paul: Redlief Pres.
- Neuman, S. B. & Danielson, K. (2021). Enacting content-rich curriculum in early childhood: the role of teacher knowledge and pedagogy. *Early Education and Development*, 32(3), 443-458.
- Newton, P., Driver, R. & Osborne, J. (1999). The place of argumentation in the pedagogy of school science. *International Journal of science education*, 21(5), 553-576.
- Okur-Akçay, N. (2016). Implementation of cooperative learning model in preschool. *Journal of Education and Learning*, 5(3), 83-93.
- Olgan, R., Güner-Alpaslan, Z. & Öztekin, C. (2014). Factors influencing pre-service early childhood teachers' outcome expectancy beliefs regarding science teaching. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 288-298.
- Özkanoğlu, Ö. (2015). *Early childhood teachers' views about and practices with differentiated instruction in the primary years programme*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özyürek, A. & Begde, Z. (2016). Öğretmen ve anne-baba tutumlarının okul öncesi dönem çocuklarının problem çözme becerilerine etkisi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 204-232.
- Pajares, M. F. (1992). Teachers' beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct. *Review of Educational Research*, 62(3), 307-332.
- Richards, M. R. E. & Omdal, S. N. (2007). Instruction on academic performance in a secondary science course. *Journal of Advanced Academics*, 18(3), 424-453.
- Sağlam, M., & Aral, N. (2015). The study of determine preschool teachers' ideas about science education. *Journal of the Faculty of Education*, 16(3), 87-102.
- Shor, I. (1996). *When students have power: Negotiating authority in a critical pedagogy*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Sığırtmaç, A. & Özbek, S. (2011). Okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimine ilişkin görüşleri ve uygulamalarının incelenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 1039-1056.
- Soysal, Y. & Radmard, S. (2018). Sınıf yönetimi olgusunun pedagoji, otorite tipleri ve söylemsel güç ilişkileri bağlamında yeniden değerlendirilmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 2(2), 59-85.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research*. Sage publications.
- Sundqvist, P., & Nilsson, T. (2018). Technology education in preschool: Providing opportunities for children to use artifacts and to create. *International Journal of Technology and Design Education*, 28, 29-51.
- Thomas, G. (2015). *How to do your case study*. Sage Publications.
- Thulin, S. & Redfors, A. (2017). Student preschool teachers' experiences of science and its role in preschool. *Early Childhood Education Journal*, 45(4), 509-520.
- Toran, M. & Gençgel- Akkuş, H. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi: KKTC Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 2041-2056.
- Tu, T. & Hsiao, W. Y. (2008). Preschool teacher-child verbal interactions in science teaching. *Electronic Journal of Science Education*, 12(2), 1-23.
- Turhan, M. & Yaraş, Z. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin öğretmen, disiplin, müdür, sınıf kuralları, ödül ve ceza kavramlarına ilişkin metafor algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 129-145.
- Uç, H. (2013). *İlkokul öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile örgüt kültürü arasındaki ilişki (Maltepe ilçesi örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bi-

limler Enstitüsü, İstanbul.

- Uyanık-Balat, G., Bilgin H. & Ünsal, F. Ö. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik tutumları ve sınıf yönetimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 114-126.
- Yin, R. K. (2017). *Case study research and applications: Design and methods*. Sage publications.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yumuşak, G. & Balcı, Ö. (2018). Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları ile başa çıkma yöntemleri ve bu yöntemlerin etkililiğine ilişkin görüşleri. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Dergisi*, 21(40) 223-254.
- Zoraloğlu, S. & Şahin, A. E. (2022). Bir sınıf öğretmenin farklılaştırılmış öğretim yaklaşımıyla ilişkilendirilebilir uygulamaları. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(3), 834-854.